

**Envirodotazník 2016 - Expertky a experti
& sumárne vyhodnotenie odpovedí politických strán**

Poradie odpovedí/strán sa nezhoduje s ich volebným číslom, je to poradie v akom strany odpovede poslali.

VODA: Ing. Martina Barancová Paulíková - členka petičného výboru petície "Za živé rieky a čistú vodu". Vyštudovala ochranu prírody a krajiny na Fakulte ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene. Oblasťou jej záujmu je ochrana vôd a presadzovanie efektívnych riešení v oblasti adaptácie na zmeny klímy, ďalej možností pre reálnu spoluúčasť verejnosti na rozhodovaní o životnom prostredí. Pôsobí ako programová manažérka a konzultantka plánovacích stretnutí pre Nadáciu Ekopolis. Venuje sa dobrovoľníckej práci pre Združenie Slatinka, ktoré presadzuje alternatívy ku kontroverznému vodnému dielu Slatina.

Hodnotila B-otázku č.1: **Aké prioritné opatrenia budete presadzovať pre dosiahnutie dobrého stavu vôd na Slovensku?**

„Slovensko, ako členská krajina EÚ, má ochranu vôd riešiť v súlade s Rámcovou smernicou o vode. Zároveň si môže smerovanie vodnej politiky rozpracovať do detailnejších programov. Oceňujem, že viaceré strany už smernicu o vode evidujú, čo naznačuje aj vysoký podiel odpovedí prikláňajúcich sa k zeleným opatreniam a efektívnemu nakladaniu s vodami. Vodná politika má presah do všetkých rezortov hospodárstva, a preto som ako najlepšie hodnotila odpovede, ktoré obsahujú práve takéto presahy.“

Najlepšie hodnotí odpovede č.2 strany Siet' a č.4 strany SaS.

BIODIVERZITA: Mgr. Tatiana Nemcová – vyštudovala environmentalistiku na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Oblasťou jej záujmu je ochrana biodiverzity a integrácia požiadaviek ochrany biodiverzity do sektorových politík, s dôrazom na poľnohospodárstvo. V rokoch 2005-2012 pracovala pre európsku kanceláriu BirdLife Europe v Bruseli, kde pracovala na reforme Spoločnej poľnohospodárskej politiky. V súčasnosti pracuje pre SOS/BirdLife Slovensko.

Hodnotila B-otázku č.2: **Aké kroky podniknete, aby sa ochrana a zodpovedné spravovanie nášho prírodného bohatstva stali súčasťou biznis plánov podnikateľov a rozvojových stratégií našich regiónov?**

„Celkovo je možno povedať, že politickým stranám chýba vízia akým spôsobom účinne chrániť naše prírodné dedičstvo a zároveň využiť jeho potenciál pre rozvoj Slovenska. Pozitívne hodnotím v niektorých odpovediach dôraz na verejný záujem, ktorý úzko súvisí s vyjasnením kompetencií v chránených územiach. Tiež vítam dôraz na mimoprodukčné funkcie ekosystémov a ich zohľadnenie pri rozvoji území – no tieto aspekty boli nejakým spôsobom spomenuté len tromi stranami. Dôležitý je aj kvalitný a transparentný proces posudzovania zámerov v rámci EIA, posilnenie odborných kapacít a kompetencií správcov území a práca s verejnosťou – toto sú tiež oblasti, ktoré boli hodnotené pozitívne. A v neposlednom rade, dôležitú úlohu zohrávajú dobre nastavené finančné nástroje, ktoré boli však detailnejšie spomenuté len jednou stranou.“

Najpozitívnejšie hodnotím odpoveď č.2 - **strany Siet'**, ktorá predkladá synergické riešenia kladúce dôraz na verejný záujem, kvalitu posudzovania zámerov a zohľadnenie ekosystémových funkcií pri financovaní.“

OVZDUŠIE: Ing. Daniel Lešinský, PhD. – environmentálny inžinier, predseda oz CEPTA. Vyštudoval na Fakulte ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene, s následným doktorátom zameraným na biodegradovateľné materiály a ekotoxicitu s výskumom v Rakúsku. V roku 2004 zakladal a dodnes koordinuje národnú platformu Agro-ekofórum pre trvaloudržateľné

Envirodotazník 2016 - Expertky a experti & sumárne vyhodnotenie odpovedí politických strán

Poradie odpovedí/strán sa nezhoduje s ich volebným číslom, je to poradie v akom strany odpovede poslali.

poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka. V roku 2005 s priateľmi založil občianske združenie CEPTA – Centrum pre trvaloudržateľné alternatívy, ktoré sa zameriava na riešenie rôznych problémov životného prostredia. Od roku 2010 sa venuje aktivitám zameraným predovšetkým na zlepšovanie kvality ovzdušia, odpadové hospodárstvo a občiansky monitoring EÚ fondov na Slovensku.

Hodnotil B-otázku č.3: **Čo spravíte pre zlepšenie kvality ovzdušia a zníženie prašnosti PM₁₀ a PM_{2,5} v SR?**

„Strany, ktoré odpovedali majú potenciál sa problematikou zlepšovania kvality ovzdušia zaoberať, odpovede boli však len čiastkové. Z komplexu opatrení, ktoré sú pri ochrane kvality ovzdušia v SR potrebné zaviesť a rozvíjať či už v priemysle/energetike => BAT – najlepšie dostupné technológie + motivácia, kontrola a účinné sankcie; v doprave => podpora nízkouhlíkovej / verejnej & cyklo–dopravy ; pri lokálnych kúreniskách – osвета, motivácia, BAT, kontrola. K tomu je potrebné rozvíjať celoplošný, komplexný a reprezentatívny monitoring, modelovanie kvality ovzdušia + chemické analýzy; nízko emisné zóny v mestách; funkčný a zdravie chrániaci výstražný info-systém... však strany spomenuli vždy len niektoré z opatrení.“

Najlepšie hodnotí odpoveď č.2 - **strana Siet'** = 2,5b no pre prekročený limit rozsahu odpovede sa jej strhlo -0,5b = 2b.

EKO-VÝCHOVA: Mgr. Richard Medal. *Vyštudoval učiteľstvo Biológia – chémia na Prírodovedeckej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Od skončenia školy sa zaoberá environmentálnou výchovou – ako pedagóg v škole, mimo školy, cez prázdniny, s deťmi, mládežou, učiteľmi. Od roku 1994 vedie Centrum environmentálnych aktivít. Od roku 2003 prevádzkuje eko-bio-fair obchod Malý princ v Trenčíne. V roku 2001 stál pri zrode Špirály, siete environmentálne-výchovných organizácií www.spirala.sk, ktorej je predsedom. Je zakladateľom časopisu DalEKOhľad pre environmentálnu výchovu a eko-filozofiu, z ktorého dodnes vyšlo 31 čísiel.*

Hodnotil B-otázku č.4: **Aké konkrétne kroky podniknete na znovunaštartovanie rozvoja environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu? Ktoré cieľové skupiny považujete v oblasti EVVO za prioritné?**

„Väčšina strán v odpovediach nevyužila ani ponúkaný priestor 100 slov a sú preto vo všeobecnosti a vo svojej podstate formálne, v téme nezorientované, bez náznaku seriózneho koncepčného riešenia. Okrem toho sú niektoré (aspoň naznačené) riešenia v dnešnej realite slovenského školského systému dosť málo reálne a otázna je aj ich potenciálna účinnosť.“

Napriek tomu sa dajú nájsť v odpovediach náznaky záujmu o riešenie oblasti environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu, ktorá je za posledné desaťročie na Slovensku v útlme, či dokonca úpadku. Za pozitívum považujem napríklad zhodu v identifikovaní najdôležitejšej cieľovej skupiny - detí, žiakov, študentov a ich pedagógov, ako aj zmienky o potrebe zaviesť environmentálne vzdelávanie aj vo sfére samosprávy aj v podnikateľskom sektore.

Pozitívnu výnimkou je odpoveď č. 1 strana **SMK-MPK**, ktorú som preto ohodnotil najvyššie.“

KRAJINA a Eko-DANE: Prof. RNDr. Mikuláš Huba, CSc. *Environmentálny geograf, krajinný ekolog a environmentalista, vedecký pracovník Geografického ústavu SAV, vysokoškolský pedagóg pôsobiaci v SR i v zahraničí, čestný predseda Spoločnosti pre trvalo udržateľný život v SR a Základnej organizácie SZOPK č. 6 v Bratislave, zakladajúci člen Slovenského ochranárskeho snemu, aktívny účastník rozhodujúcich medzinárodných podujatí na tému životného prostredia a (trvalo) udržateľného rozvoja, občiansky aktivista, autor a vydavateľ, komentátor verejného*

Envirodotazník 2016 - Expertky a experti & sumárne vyhodnotenie odpovedí politických strán

Poradie odpovedí/strán sa nezhoduje s ich volebným číslom, je to poradie v akom strany odpovede poslali.

života, laureát početných (najmä zahraničných) ocenení, bývalý predseda Rady Štátneho fondu kultúry Pro Slovakia i člen Federálneho výboru pre životné prostredie a pár dní ešte aj nezávislý poslanec NR SR – www.ochranari.sk.

Hodnotil B-otázku č.5: **Ako budete podporovať ekologickú daňovú reformu? Ak nie, prečo?**

Celkové hodnotenie: so znepokojením musím konštatovať, že v ani jednej z kandidujúcich politických strán, ktoré na túto otázku odpovedali, celkom nechápu, čo slovné spojenie *ekologická daňová reforma* v sebe obsahuje. Prekvapuje to najmä v prípade politických strán v súčasnosti pôsobiacich v parlamente, keďže o tejto problematike sa na pôde NR SR v VI. volebnom období neraz hovorilo. Zjavne vo svojom prostredí strany nemajú environmentálnych ekonómov, čo je zlá správa pre Slovensko minimálne pre najbližšie štyri roky, Ak som nemal dať všetkým respondentom nula bodov, musel som „hodnotiacu latku“ značne znížiť, lebo len tak sa dali postihnúť rozdiely medzi stranami, keďže napriek vyššie uvedenému sa v každej odpovedi dá nájsť snaha o pozitívne riešenia.

Po tejto „operácii“ hodnotím ako relatívne najlepšie odpovede strán pod por. č. 4 - **strana SaS** a č. 6 - **strana DS**.

Hodnotil B-otázku č.7: **Čo spravíte pre to, aby sa v SR dôsledne uplatňoval Európsky dohovor o krajine a aby sa ochrana charakteristického vzhľadu krajiny opätovne stala zákonnou povinnosťou?**

Celkové hodnotenie: s väčšinou odpovedí sa dá vyjadriť spokojnosť. Je zrejmé, že v prostredí niektorých kandidujúcich strán (najmä tam, kde som pridelil tri body), pôsobia odborníci, ktorí chápu, o čom je Európsky dohovor o krajine a čo si ochrana a udržateľný manažment krajiny vyžadujú. Niektoré strany navrhujú aj konkrétne opatrenia (najmä strana pod č. 4).

Ako najodbornejšiu a najzasvätenjšiu hodnotím odpoveď strany pod por. č. 1 **strana SMK-MKP**

ADAPTÁCIA NA KLIMATICKÉ ZMENY - Mgr. Alexander Ač, PhD:

Pracuje na Ústave výskumu globálnej zmeny AV ČR v Brne ako vedecky výskumník v odbore ekofyziológie rastlín; vyštudoval ekológiu na UPJŠ v Košiciach. Pravidelne publikuje články na blogu na rôzne témy, hlavne ale o klimatickej zmene: www.ac.blog.sme.sk

*Aktívne spolupracuje s rôznymi MVO (napr. prednášky o klimatickej zmene, energetike), napr. Priatelja Zeme-CEPA, Greenpeace, Živica, Veronika (v ČR), prispieva článkami k aktuálnym ekologickým a spoločenským témam (Pravda, SME), preložil knihu *Obnoviteľné zdroje energie - s chladnou hlavou*, ktorú vydala SIEA (Slovenská inovačná energetická agentúra).*

Všeobecný komentár: Takmer všetky strany sa chcú zamerať hlavne na vodu a jej zadržiavanie v krajine. Je to dôležité, ALE nie je to jediný aspekt klimatickej zmeny. „Podpora“ obnoviteľných zdrojov energie či „zelenej“ dopravy sú dôležité ale tak, ako boli uvedené v odpovediach ich považujem za príliš nekonkrétne návrhy. Chýba mi „systémovjší“ prístup, keďže klimatická zmena zasiahne prakticky **VŠETKY** oblasti života. Aké sú plány adaptácie miest v prípade vln horúčav? Aké sú plány pre dlhodobé zvyšovanie potravinovej a (energetickej!) bezpečnosti/sebestačnosti? Kde chcú strany zobrať finančné zdroje na takéto aktivity? Aké sú plány na zvýšenie **INFORMOVANOSTI** obyvateľov a začatie **VEREJNEJ** diskusie o klimatickej zmene? Je pre niektorú stranu klimatická zmena environmentálnou prioritou programu?

Najlepšia (najkomplexnejšia) odpoveď č.4 **strana SaS**.

Viac informácií k Envirodotazníku 2016, tabuľku bodovania odpovedí, ako aj samotné odpovede jednotlivých politických strán nájdete na www.cepta.sk.